

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена Потоцька
Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Читка з листа»**

«Народні інструменти»

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

Д н і п р о
2 0 2 5

Розробник: Клименко О.О. викладач ЦК «Народні інструменти»

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Читка з листа» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2053 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025--2026 навчального року (на основі базової середньої освіти/повної загальної середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Читка з листа» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

Голова ради Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Читка з листа» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Народні інструменти» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «26» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії
«Народні інструменти» Володимир КРАСНОШЛИК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень і ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 10	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	нормативна
Загальна кількість годин – 300	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 2024-2028
Тижневих годин: аудиторних – 1 самостійних - 1,1	освітньо-професійній програма - «Музичне мистецтво»	Семестр – I-VII
Вид контролю – залік	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Аудиторні заняття – 131 годин
		Самостійна робота 169– годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета навчальної дисципліни:

вивчення даного курсу є оволодіння практичними навичками самостійної роботи над музичним матеріалом, знайомство з кращими зразками бандурного музичного мистецтва, зарубіжної класики у перекладі для бандури, з творами сучасних композиторів, а також для підвищення загальної музичної культури студента.

Курс читки з листа дає необхідні знання щодо освоєння двох етапів ознайомлення з твором: аналіз загальних обрисів музичної тканини та точне прочитання всієї інструментальної або вокально-інструментальної фактур з урахуванням художньо-емоційної складової музичного твору.

2.2. Завдання навчальної дисципліни:

- сформувати у студента комплекс виконавських навичок необхідних для читки з листа;
- вдосконалити навички самостійної роботи з нотним текстом;
- навчити аналізувати виконавський план твору спираючись на нотний текст музичного твору;

- розвиток музичних здібностей: слух, ритм, пам'ять, музикальність та артистизм;
 - розширити музичний світогляд студента шляхом ознайомлення з кращими зразками оригінальних творів та творів у перекладі для бандури.
- У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

2.3 Компетентності:

Інтегральні компетентності (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4. Програмні результати навчання:

- РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.
- РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.
- РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.
- РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.
- РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Цілі та задачі дисципліни «Читка з листа»

Цілі та задачі курсу. Зв'язок дисципліни з іншими спеціальними дисциплінами. Поняття «Читка з листа» в вузькому та широкому сенсі. Необхідність та значення даної дисципліни для музиканта.

Тема 2. Місце дисципліни в фаховій підготовці молодших бакалаврів.

Тема 3. Принципи прочитання музичного матеріалу з листа

Зорове сприйняття нотного тексту. Здатність почути нотний текст внутрішнім слухом до моменту програвання твору на музичному інструменті. Прагнення до художнього виконання.

Практичне заняття

Тема 4. Читка з листа вправ на різні види техніки.

Гамоподібні пасажі. Інтервали. Акорди.

Тема 5. Читка з листа секвенційних побудов.

Мелодичні, гармонічні, мелодико-гармонічні. Висхідні та низхідні секвенції. Інтервальні секвенції.

Тема 6. Читка з листа вправ на розвиток метроритмічної стійкості.

Відчуття рівномірного руху в різних темпах. Поєднання і чергування сильних та відносно сильних долей.

Тема 7. Фразування – основа виразного прочитання твору

Графічні ознаки музичних фраз. Гармонічний розвиток музичних фраз. Динаміка і фразування. Агогічні відхилення. Зв'язок фраз та підхід до кульмінації.

Тема 8. Теоретичний аналіз твору на етапі ознайомлення.

Визначення тональності, ключових та зустрічних знаків. Ритмічні та мелодичні повторення, частини, розділи. Аналіз форми твору. Детальний розбір ритмічних, звуковисотних, динамічних, гармонічних та фактурних особливостей. Темп. Аплікатура.

Тема 9. Особливості читки з листа п'єс кантиленного характеру.

Механічне та творче програвання п'єс кантиленного характеру. Визначення штрихів. Важливість вибору доцільної аплікатури, як засіб музичної виразності.

Специфіка інтонаційного змісту та фразування мелодії – головний носій музичного змісту твору.

Тема 10. Особливості читки з листа п'єс віртуозного характеру.

Механічне та творче програвання п'єс віртуозного характеру. Визначення фактури та оптимальної аплікатури твору. Значення штрихів у творах віртуозного характеру.

Тема 11. Структура читки з листа навчальних етюдів.

Визначення технічних завдань та видів техніки етюдів. Форма етюдів. Зорове виявлення технічних заготовок. Розвиток навички передбачування та застосування технічних аплікатурних формул. Відтворення метроритмічної точності.

Тема 12. Структура читки з листа концертних етюдів.

Художня спрямованість концертного етюдів. Виявлення та втілення образно-емоційного змісту концертного етюдів.

Тема 13. Прийоми читки з листа поліфонічних творів.

Програвання окремих голосів твору, з'єднання декількох голосів. Цілісне відтворення музичного тексту. Читка двоголосних поліфонічних творів.

Тема 14. Читка п'єс з гомофонно-гармонічною фактурою.

Засвоєння навичок цілісного мелодичного руху. Вміння співвіднести мелодичну лінію з супроводом різного типу.

Тема 15. Читка з листа творів варіаційної форми.

Види варіацій (за принципом зміни матеріалу; за формою організації циклу) Типи фактур.

Тема 16. Сонати (Сонатини) на уроці читки з листа.

Пріоритет пульсу і форми. Контрастність Г.П. та П.П. партій. Баланс між мелодією та акомпанементом. Артикуляція класичного стилю.

Тема 17. Специфіка читки з листа вокально-інструментальних творів.

Відпрацювання партії акомпанементу окремо від вокальної партії. Функція акомпанементу. Поєднання вокалу з інструментальною партією. Робота над літературним текстом та змістом.

Тема 18. Вокально-інструментальні твори різних стилів та жанрів.

Особливості стилю та жанру. Роль акомпанементу в різних стилях та жанрах вокальної музики.

Тема 19. Особливості читки з листа творів у перекладі для різних інструментів.

Ознайомлення з жанром перекладу. Транскрипція. Аранжування. Парафраз/фантазія. Обробка на тему.

Тема 20. Особливості читки з листа партії акомпанементу з сольним інструментом.

Гармонічна та ритмічна опора для виконавця. Рівноправні партії ансамблю.

Тема 21. Читка з листа ансамблевих творів.

Засвоєння хорового та ансамблевого виконавського репертуару. Виконання партій у складі вокального-інструментального ансамблю та хорового колективу.

Тема 22. Транспонування фрагментів музичних творів на заданий інтервал.

Методика транспонування. Способи транспонування.

Тема 23. Дотримання штрихової палітри та прийомів гри під час читки з листа.

Зв'язні штрихи, роздільні та акцентовані.

Тема 24. Читка з листа творів з поліритмічними фрагментами.

Послідовне чергування дуолей і тріолей в одноголосному викладі. Одночасне проведення дуолей і тріолей у двоголосному викладі.

Тема 25. Читка з листа творів з харківським способом гри.

Послідовне прочитання тексту окремими руками.

Тема 26. Читка з листа з урахуванням і втіленням художньо-образної сфери.

Вміння донести під час виконання процес розвитку художнього образу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділу і теми	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції	Практ	Лабор	Індив	Сам.р
Тема 1.						
Цілі та задачі дисципліни «Читка з листа»	11		5			6
Тема 2.						
Місце дисципліни в фаховій підготовці молодших бакалаврів	11		5			6
Тема 3.						
Принципи прочитання музичного матеріалу з листа	11		5			6
Тема 4.						
Читка з листа вправ на різні види техніки	11		5			6
Тема 5.						
Читка з листа секвенційних побудов	11		5			6
Тема 6.						
Чітка з листа вправ на розвиток метро ритмічної стійкості	11		5			6
Тема 7.						
Фразування- основа виразного прочитання твору	11		5			6
Тема 8.						
Теоретичний аналіз твору на етапі ознайомлення	11		5			6
Тема 9.						

Особливості читки з листа п'єс кантиленного характеру	11		5			6
Тема 10.						
Особливості читки з листа п'єс віртуозного характеру	11		5			6
Тема 11.						
Структура читки з листа навчальних етюдів	11		5			6
Тема 12.						
Структура читки з листа концертних етюдів	11		5			6
Тема 13.						
Прийоми читки з листа поліфонічних творів	11		5			6
Тема 14.						
Читка п'єс з грамофонно- гармонічною фактурою	11		5			6
Тема 15.						
Читка з листа творів варіаційної форми	11		5			6
Тема 16.						
Сонатини на уроці читки з листа	11		5			6
Тема 17.						
Специфіка читки з листа вокально-інструментальних творів	11		5			6
Тема 18.						
Вокально-інструментальні твори різних стилів та жанрів	11		5			6
Тема 19.						
Особливості читки з листа творів у перекладі для бандури	11		5			6
Тема 20.						
Особливості читки з листа партії акомпанементу з сольним інструментом	12		6			6
Тема 21.						
Читка з листа ансамблівих творів	13		5			8
Тема 22.						
Транспонування фрагментів музичних творів на заданий інтервал	13		5			8
Тема 23.						
Дотримання штрихової палітри та прийомів гри під час читки з листа	13		5			8
Тема 24.						

Читка з листа творів з полі ритмічними фрагментами	13		5			8
Тема 25.						
Читка з листа творів з харківським способом гри	13		5			8
Тема 26						
Читка з листа з урахуванням і втіленням художньо- образної сфери	14		5			9
Усього годин	300		131			169

**5. Теми лекційних занять
навчальним планом не передбачені**

**6. Теми лабораторних занять
навчальним планом не передбачені**

7. Теми практичних занять

<i>Назва розділу і теми</i>	<i>Усього годин</i>
Цілі та задачі дисципліни «Читка з листа»	5
Місце дисципліни в фаховій підготовці молодших бакалаврів	5
Принципи прочитання музичного матеріалу з листа	5
Читка з листа вправ на різні види техніки	5
Фразування — основа виразного прочитання твору	5
Прийоми читки з листа поліфонічних творів	5
Вокально-інструментальні твори різних стилів та жанрів	5
Читка з листа творів з поліритмічними фрагментами	5
Читка з листа творів з харківським способом гри	5
Читка з листа з урахуванням і втіленням художньо- образної сфери	5
Читка з листа секвенційних побудов	5

Читка з листа вправ на розвиток метроритмічної стійкості	5
Теоретичний аналіз твору на етапі ознайомлення	5
Особливості читки з листа п'єс кантиленного характеру	5
Особливості читки з листа п'єс віртуозного характеру	5
Структура читки з листа навчальних етюдів	5
Структура читки з листа концертних етюдів	5
Читка п'єс з гармофонно-гармонічною фактурою	5
Читка з листа творів варіаційної форми	5
Сонатини на уроці читки з листа	5
Специфіка читки з листа вокально-інструментальних творів	5
Особливості читки з листа творів у перекладі для бандури	5
Особливості читки з листа партії акомпанементу з сольним інструментом	6
Читка з листа ансамблівих творів	5
Транспонування фрагментів музичних творів на заданий інтервал	5
Дотримання штрихової палітри та прийомів гри під час читки з листа	5
Усього годин	131

8. Самостійна робота

<i>Назва розділу і теми</i>	<i>Усього годин</i>
Попередній візуальний аналіз нотного тексту	6
Ритмічні основи. Читання складних груп	6
Принципи прочитання музичного матеріалу з листа	6
Поліритмія при читанні з листа	6

Непарні розміри та угруповання	6
Фактурна редукція: спрощення складних текстів для першого прочитання	6
Читання в різних ключах: скрипковий, басовий	6
Транспозиція на заданий інтервал	8
Самоаналіз, чек-лист типових помилок, план корекції	8
Читка з листа з урахуванням і втіленням художньо-образної сфери	9
Читка з листа секвенційних побудов	6
Читка з листа вправ на розвиток метроритмічної стійкості	6
Теоретичний аналіз твору на етапі ознайомлення	6
Особливості читки з листа п'єс кантиленного характеру	6
Особливості читки з листа п'єс віртуозного характеру	6
Структура читки з листа навчальних етюдів	6
Структура читки з листа концертних етюдів	6
Читка п'єс з гармофонно-гармонічною фактурою	6
Читка з листа творів варіаційної форми	6
Сонатини на уроці читки з листа	6
Специфіка читки з листа вокально-інструментальних творів	6
Особливості читки з листа творів у перекладі для бандури	6
Особливості читки з листа партії акомпанементу з сольним інструментом	6
Читка з листа ансамблевих творів	8
Психологія виступу: концентрація, сценічна витримка під час першого прочитання	8

Дотримання штрихової палітри та прийомів гри під час читки з листа	8
Усього годин	169

9. Індивідуальні завдання навчальним планом не передбачені

10. Методи та технології навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента.

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

1. Під час викладення навчального матеріалу:

- словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж);
- наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
- практичні (робота за інструментом, вправи, практичні роботи);
- аналітичні (порівняння та узагальнення, розвиток логічного мислення).

2. За організаційним характером навчання:

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- методи контролю та самоконтролю у навчанні;

11. Методи та критерії оцінювання

Самостійна робота студентів: перевірка теоретичних знань, перевірка відповідей на проблемні питання, захист індивідуального творчо-наукового завдання.

Поточний контроль – включає в себе перевірку засвоєння матеріалу вибіркових тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання самостійних та практичних завдань.

Підсумковий контроль – проводиться з метою оцінки результатів навчання та здійснюється у формі проведення семестрового заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Критерії оцінювання знань і компетентностей з навчальної дисципліни:

Рівнева оцінка	Критерії	Оцінка за 12-бальною шкалою
Відмінно	(відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	12-10
Дуже добре	(вище середнього рівня з кількома помилками)	9
Добре	(в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	7-8
Задовільно	(непогано, але зі значною кількістю недоліків)	5-6
Достатньо	(виконання задовольняє мінімальним критеріям)	4
Незадовільно	(з можливістю повторного складання)	3-1
Недостатньо	(з обов'язковим повторним курсом)	

12. Методичне забезпечення

1. Робоча програма з дисципліни.
2. Методичне забезпечення навчального процесу для студентів.
3. Методичне забезпечення самостійної підготовки студентів.
4. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять.
5. Нотний матеріал.

13. Рекомендована література

Основна

1. Гладун І.М. Формування та розвиток навичок читання нот з листа на початковому етапі навчання: метод. розробка. – Луцьк, 2021. 21 с.
2. Гризоглазова Т.І. Методика формування навичок читання нотного тексту: збірник наукових праць вип.75. – Київ, 2021.23 с.

3. Грищенко Т.А. Методичні аспекти роботи з розвитку читання з листа у класі фортепіано: метод.рек. для студентів вищ.навч.закладів. – Слов'янськ: вид-во Б.І.Маторіна, 2021. 19 с.
4. Кучерук В., Шиманський П. Акомпанемент та читання нот з аркуша: метод.рек. – Луцьк: Вежа друк, 2022. 12 с.
5. Ярмач Я.А. Практикум читання з аркушу: роб.прогр.навч.дисц. – Київ, 2022.
6. Ходоровський В.І. До питання виховання у студентів навичок читання нот з аркуша: наук.стаття, інститут мистецтв Київського університету ім. Грінченка. – Київ, 2021. 6 с.

Додаткова

1. Гаценко Г.С. Особливості читання партитур вокально-інструментальних творів доби бароко: наук. журнал. вип. 5. – Київ, 2020. 8 с.
2. Клименко В. Читання нот з листа як засіб вдосконалення творчих навичок баяніста: навч. метод. посібник. – Дніпро, 2017. 15 с.
3. Литвинова Т. Розвиток навичок читання з листа у молодших класах ДМШ // актуалітети формальної та неформальної освіти: збірник матеріалів наукового практикуму. – Полтава, 2024. 7 с.
4. Пароконна О.В. Читання нот з листа в класі фортепіано: метод.рекоменд. – м. Южноукраїнськ, 2020.
5. Черній В. Читання нот з листа як засіб формування професійних компетентностей музиканта: актуальні питання гум. наук вип. 84 / Житомир, 2025. 12 с.
6. Ходоровський В. Теоретичні основи формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки: матеріали міжнарод. наук. конф. – Київ, 2014. 8 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека – www.libr.dp.ua
2. Національна бібліотека України ім. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Національна освітня платформа <https://vseosvita.ua/>
4. Нотний магазин видавництва «Музична Україна» - <http://muzukr.com/index.html>